

De kritische kracht van Vogue

Waarschijnlijk heb je de esthetische bewegingen en poses die tot de ballroom scene behoren in Madonna's videoclip Vogue (1990) wel eens gezien. De ballroomscene ontstond in de jaren 80 in Harlem, New York als een tegencultuurbeweging en bestond voornamelijk voor en door leden van de Afro en Latijns-Amerikaanse LGBTIQ gemeenschap. Sinds vijf jaar is deze scene ook in Nederland te zien, waar ik tijdens mijn masteronderzoek onderzocht wat de betekenissen van ballroom performance voor haar deelnemers is. De Nederlandse ballroom scene bestaat uit feesten, competities, vogue-lessen, en online communities en biedt, letterlijk, een podium voor verschillende uitdrukkingen die buiten de dominante normen en ideeën over etniciteit gender en seksualiteit vallen. LGBTIQ'ers dansen, poseren en performen in ballroomevenementen, 'balls' genaamd.

Tijdens mijn bezoeken aan deze overweldigende balls zag ik hoe wedstrijden worden gehouden op een T-vormige runway. Deelnemers worden door een jury op zowel hun correcte uitvoering van de dansstijl 'vogue', hun gender-expressie en hun outfit beoordeeld. De naam van de dansvorm komt van het internationale mode- en lifestylemagazine 'Vogue' en kenmerkt zich door het betrekken van het hele lichaam in het uitvoeren van verschillende modellenposes achter elkaar tijdens een uitvoering op de runway. Tijdens ieder ball zag ik het publiek met veel energie aanmoedigen en met hun vingers 'snappen', de vibe was altijd levendig en vrolijk, er wordt iets gevierd en dat voel je.

Tijdens deze balls worden de structuren en ideeën van de dominante heteronormatieve Nederlandse maatschappij bekritiseerd en verbroken door middel van performance. Het leren, beoefenen en uitvoeren van vogue zet een transformatie in gang waarin leden zich niet meer hoeven te verstoppen om zo

discriminatie te voorkomen. Vogue performers lieten me zien hoe zij hun queer identiteit uitdrukken en vertelde me vol enthousiasme hoe bevrijdend dat kan zijn. Zo vertelde de 23 jarige Nederlandse voguer Ugur mij: 'Vogue heeft me veranderd, ik kan nu écht mezelf zijn en lijd geen dubbel leven meer'.

Ik leerde dat de balls als veilige omgeving dienen waarin scene deelnemers hun beoefende en belichaamde performances in een omgekeerde wereld uitvoeren en tentoonstellen aan mede ballroom leden én de zogenoemde

'Vogue heeft me veranderd, ik kan nu écht mezelf zijn.'
(Ugur)

'spectators'- het publiek- die voornamelijk uit mensen van de LGBTIQ gemeenschap bestaat, maar ook open is voor een breder publiek. Balls zijn te bezoeken voor geïnteresseerden wanneer zij zich aan de

gepresenteerde regels van deze omgekeerde wereld houden. Voor leden van de Nederlandse ballroom scene is deze omgekeerde wereld hun veilige haven waarin ze zich thuis voelen en door de uitgevoerde performances zien hoe het anders kan.

Organisatoren vertelde me het belang van de scene voor 'queer kids' die door de heteronormatieve maatschappij hun 'ware identiteit' vaak moeten verstoppen en onderdrukken. De scene moet volgens hen gezien worden om deze kids de omgekeerde wereld, de veilige haven en zelfverzekerdheid te bieden. Ook benadrukken zij het belang van zichtbaarheid van de scene in de brede context van de Nederlandse maatschappij. Ik ontdekte tijdens mijn onderzoek dat de performances van deze tegencultuurbeweging laten zien wat binnen het homonationalistisch discours niet wordt gezien; Queers van kleur en Queers die afwijken van heteronormatief. De performance van de Nederlandse ballroom scene bezit de kracht om haar leden te empoweren en de uitsluitingmechanismen van de Nederlandse politiek te bekritisieren.